

Podoba vrcholné správy jednotlivých článků

Rudolf Steiner

Písemný dotaz: Je vedle zvláštních zastoupení tří článků zamýšlen ještě parlament, sestávající, řekněme, z jejich nejvyššího vedení, případně volený (pro jednotlivé státy, pro [Německou] říši)?

Rudolf Steiner: Je třeba nejprve konstatovat, že správa či zastoupení v jednotlivých třech člancích sociálního organismu - už jsem to rozvedl ve své knize o sociální otázce - samozřejmě musí nějakým způsobem sounáležit s těmi ostatními a že prostřednictvím lidí musí probíhat vzájemná komunikace. Ale i v tomto ohledu se dnes mnohdy myslí až příliš šablonovitě. V jednom dlouhém spisu, který mi byl v těchto dnech zaslán, je tak například vyloženo, že trojčlennost vlastně nutně vyžaduje tři různé parlamenty: kulturní parlament, státní parlament a hospodářský parlament. Jsem ovšem toho mínění, že kdyby takovýmto šablonovitým způsobem vedle sebe zasedaly tři parlamenty se třemi ministerstvy, mohlo by následovat jen jediné, totiž že by se všechny tři navzájem sabotovaly.

To je právě to, co vyplývá ze skutečného poznání reálných poměrů: že parlamentarismus - a jediné demokratický parlamentarismus je skutečným parlamentarismem - může být založen jen na tom, co lze mezi dvěma lidmi stanovit na základě toho, že jsou prostě dospělí, svéprávní. Každý dospělý, svéprávní člověk musí mít možnost podílet se na demokratickém parlamentárním životě. Neboť na tom, čím je normální, zdravý, dospělý, svéprávní člověk, na tom, co může vědět, co může myslet, co může cítit a co může chtít, na tom může být založeno všechno to, co se uskutečňuje v právním životě.

Do tohoto právního života se však vmíchal hospodářský život, který je založen nejen na citech a myšlenkách dospělého, svéprávního člověka, nýbrž je založen zaprvé na hospodářské zkušenosti, kterou člověk může získat jen v jednotlivé konkrétní oblasti, zadruhé pak na skutečných základech, abych tak řekl na kreditu v nejobsáhlejší smyslu - nemám na mysli peněžní kredit, nýbrž kredit v tom nejobsáhlejší smyslu, který se ve skupině lidí vytvoří tím, že tato skupina je doma v určitém výrobním odvětví. Jelikož se v hospodářském životě musí všechno vyvíjet ze skutečné zkušenosti a skutečného správního základu konkrétního jednotlivého odvětví, může organizace hospodářského života vyrůst jen na jednom takovémto základu, to znamená, že v hospodářském životě se náležitá správa může odvíjet jen z hospodářské zkušenosti a z hospodářských skutečností, z hospodářských základů.

Na vrcholu tu nebude parlamentní zastoupení, nýbrž bude tu existovat struktura asociací, koalicí, družstev z jednotlivých profesí, ze skloubení výroby a spotřeby atd., které se mohou organizovat a spravovat. A tato struktura bude mít také určitý vrchol - řekl bych určitou ústřední radu. Nemůže to však být tatáž struktura, která se uplatní v tom, co se musí

samostatně odčlenit jako právní půda. To, co má do hospodářského života působit jako právo, do něj bude působit právě tím, že bude moci vznikat na právní půdě ze společenství všech svéprávných lidí v čisté podobě, neznečištěno hospodářskými zájmy.

A zrovna tak, jako nelze hospodářský život spravovat šablonovitým, parlamentárním způsobem, nelze tímto způsobem spravovat ani duchovní život, který si musí zase vytvořit svou vlastní organizaci, vycházející z jeho zvláštních poměrů a založenou na jeho vlastních zákonech, organizaci, která bude úplně jiná než organizace hospodářského života. To, co se v duchovním životě utvoří jako nejvyšší vrchol, bude moci řídit společné záležitosti spolu s tím, co se bude nacházet uprostřed, tedy na půdě práva, a co bude spravováno parlamentem a ministry, a s tím, co se utvoří jako jakási ústřední rada v hospodářském životě.

Vím, že je velmi mnoho lidí, kteří si něco takového nedovedou představit; avšak v praxi to bude jednodušší a především plodnější než to, co dnes stojí na místě této organizace.

R. Steiner: Soziale Ideen, soziale Wirklichkeit, soziale Praxis I. GA 337a. Diskusní večer, Stuttgart, 30. května 1919, str. 72nn.